

Møtedato: Rådmannsgruppen 13.11.2014

Sak: 62/2014 Status Vestregionens Ungdomssymfoniorkester

Forslag til vedtak:

Framlagt sak tas til orientering

Opprettelsen

Initiativet til etableringen av Vestregionens Ungdomssymfoniorkester (VUS) ble tatt av rådmann Jostein Barstad i Øvre Eiker i 2007. Han ba rektor Liv Andersen, Øvre Eiker kommunale musikk- og kulturskole om å danne en oppstartgruppe sammen med Bærum musikk- og kulturskole og Asker Kulturskole.

Oppstartgruppens formål var å lage en skisse for hvordan orkesteret skulle sammensettes, kontakte dirigent og invitere de øvrige kulturskolene i Vestregionen til samarbeid om å etablere orkesteret.

Høsten 2007 ble det etablert en arbeidsgruppe¹ bestående av kulturskolerektorer og -lærere i Vestregionen som fikk i oppgave å lage opptakskriterier og driftsrutiner for orkesteret samt, budsjett, og kontrakt med dirigent.

Det var ønske om bred forankring av orkesteret, og det ble invitert til informasjonsmøte fredag 19.10.07. på Asker kulturskole. Formålet var å informere kulturskolene, korps og orkestre om orkesteret, skape eierforhold og et forum for kulturskolens lærere. Målet var samarbeid med eksisterende orkester og korps, lokalt og regionalt.

7. februar 2008 vedtok Vestregionens styringsgruppe enstemmig å opprette Vestregionens Ungdomssymfonikere. I løpet av mars og april 2008 ble det gjennomført opptak av orkestermedlemmer, og høsten 2008 var orkesteret i gang. Samme høst ble Venneforeningen etablert med et styre bestående av representanter fra orkestermedlemmene, foresatte, arbeidsgruppen og Vestregionen. Venneforeningen konstituerte seg januar 2009 og meldte venneforeningen til Enhetsregisteret i september 2009. Allerede fredag 21.11.08 ble det holdt førjulskonsert på Asker Kulturskole for Vestregionens ordførere og rådmenn.

Formål

Utgangspunkt for ideen med Vestregionens Ungdomssymfonikere er at medlemskommunene har aktive kulturskoler med til dels stor aktivitet. De talentfulle elevene som ønsker å utvikle seg videre, og som ikke velger f. eks Barratt Due eller lignende, skal kunne få et tilbud om videreutvikling i regionen gjennom "Vestregionen Ungdomssymfonikere". Dette vil bidra til å forene regionen kulturelt, og også til å profilere Vestregionen internt og eksternt.

Målet som arbeidsgruppen formulerte ved oppstarten var å skape et orkester med 100 unge musikere.

---

¹ Arbeidsgruppens medlemmer (rektorer og lærere)

- Asker kulturskole: Vladimir Stoyanov fiolinlærer
- Bærum kommunale musikk- og kulturskole: Torunn Hægstad fiolinlærer
- Øvre Eiker kommunale musikk- og kulturskole: Liv Andersen rektor
- Drammen kulturskole: Åsa Sydnes Gustavsen fiolinlærer
- Lier kulturskole: Ingunn Lia grovmessinglærer
- Røyken kulturskole: Roar Lindberg rektor
- Ringerike kulturskole: Oddvar Hagen rektor
- Hole kulturskole: rektor Siri Gythfeldt rektor

Basisaktiviteter

Vestregionens Ungdomssymfonikere gir talentfulle elever mellom 13 og 19 år mulighet til å spille orkesterrepertoar. Antallet har siden oppstarten vært rundt 55 unge musikere.

Rekrutteringen skjer i hovedsak gjennom kontakt med den enkelte musikk- og kulturskole, i tillegg til skoleorkestre, skolekorps og musikklinjer ved videregående skoler.

Symfoniorkesteret øver ca. en helg per måned, og holder konserter forskjellige steder i regionen. Som regel er det øvelser med hele orkesteret (tutti) fredag ettermiddag, gruppeøvelse lørdag formiddag, felles lunsj og tuttiøvelse lørdag ettermiddag, og tuttiøvelse søndag.

Dirigent for orkesteret er Kjell Seim. Seim har diplomeksamen i direksjon fra Norges Musikkhøgskole. Han har dirigert Ung Symfoni i Bergen fra 1997, er musikk sjef ved Operaen i Kristiansund, og dirigerer flere andre norske og flere utenlandske profesjonelle orkestre. Gruppeinstruktørene er profesjonelle musikere fra Oslofilharmonien og Kringkastingsorkesteret, og kulturskolelærere/frilans musikere som kan vise til gode resultater hos elevene sine.

Orkesteret har spilt sammen med nybegynnere på 5 år, via unge solister i regionen, Menuhin-konkurransedeltakere, til Valdres Sommersymfoni og Oslofilharmonien. Oversikt over aktiviteter i hver sesong følger vedlagt.

Allerede fra andre sesong ble elever fra kulturskoler og skolekorps som var under 13 år invitert til Juniorsymfonikerne. Hensikten var å rekruttere til orkesteret og supplere kulturskolenes ordinære undervisning. Satsningen på Juniorsymfonikere ble første år gjort som dugnad i kulturskolene. Fra 2011 – 2012 fikk orkesteret midler fra Utdanningsdirektoratet (kr 120 000) som har muliggjort en videre satsning, og har bidratt til at flere elever har blitt kjent med orkesteret. Hovedmål med prosjektet var å jobbe langsiktig med rekruttering av elever alderen 6-12 år til orkesteret gjennom å øke elevenes kompetanse og selvtillit. Spillelærer deltok med sin elevgruppe, og vi fikk tilbakemeldinger på at øvelser og konserter har vært en god opplevelse for elevene. Utviklingsprosjektet ble avsluttet med en kjempekonsert med Alexander Rybak og 75 elever i november 2012.

Blant Juniorsymfonikerne har det vært topp motiverte 11-12-åringer som har blitt med som hospitanter i Vestregionens Ungdomssymfonikere. Disse elevene er blant de medlemmer som har deltatt lengst og som har nådd høyest i sin faglige utvikling.

Juniorsymfonikerne har variert i alder og nivå, og det ble nødvendig å opprette en Aspirantgruppe med lettere spillestemmer for de yngste (6-11 år) som ville være med.

Juniorsymfonikerne er videreført i 2013 med egne midler og fra 2014 med økonomisk bidrag fra Sparebankstiftelsen i prosjektet IRIS (se omtale nedenfor).

Øvrige gjennomførte prosjekter

Kulturskole på nett

Prosjektet var finansiert av Utdanningsdirektoratet i perioden 2011 – 2013, og ble ledet av Bærum kommune. Nedre Eiker, Øvre Eiker, Asker og Vestregionens Ungdomssymfonikere deltok også i prosjektet. Hensikten med prosjektet var å utvikle digitale verktøy som støtter elevenes øving hjemme mellom ukentlig spilletime i kulturskolen.

El Sistema

Prosjektet ble gjennomført i 2011 – 2013, finansiert av Utdanningsdirektoratet med totalt kr. 200 000, og ledet av Vestregionen. El Sistema har sin opprinnelse i prosjekt blant fattige i Venezuela, og er gratis instrumentalundervisning på høyeste nivå. Målet er å bruke musikk som verktøy for barn og unges egenutvikling.

Vestregionens Ungdomssymfonikere fikk midler for å prosjektere og prøve ut El Sistema i Norge. Prosjektet er blitt en forløper til gratis klasseundervisning på fiolin og cello i grunnskolen i blant annet i Nedre Eiker og Øvre Eiker. Målet med klasseundervisningen er at alle elevene skal få oppleve fellesskap og kvalitet i musikkopplæring, uavhengig av sosiokulturell bakgrunn.

El Sistema er videreført etter 2013 med lokal finansiering, midler fra Norsk Kulturskoleråd BVT og med økonomiske bidrag fra Sparebankstiftelsen til instrumentkjøp.

Støtten fra Utdanningsdirektoratet ga grunnlag for samarbeid og drift som muliggjorde søknad om ytterligere støtte fra Sparebankstiftelsen Dextra for tilskudd til videre drift. Høsten 2013 fikk El Sistema Norge tilsagn om friske midler fra Sparebankstiftelsen Dextra gjennom prosjekt IRIS.

De to pilotkommunene som høsten 2013 videreførte undervisning med egne kommunale midler, kan vi se til et stort antall elever; Nedre Eiker 71 elever på fiolin og cello og Øvre Eiker 90 elever på fiolin og cello.

Vi har knyttet kontakt med samarbeidet El Sistema på høyskolenivå i Norge med Norges Musikkhøgskole, Barratt Due musikk-institutt og Norsk kulturskoleråd BTV, som er representert ved Orchestra NoVe (Norge–Venezuela).

Vestregionen har sammen med Norsk kulturskoleråd BTV bidratt til oppstarten av El Sistema Norge, med 6 pilotkommuner og samordning med Musikkprosjektet på Tøyen skole. Vi er blitt bedre kjent med El Sistema Göteborg og Scotland, og har deltatt på fagdager i Göteborg med faglig pedagogisk innhold og forskningsforedrag.

Vestregionen har også deltatt på El Sistema Norge sine fagdager på Drammen kulturskole og på Tøyen skole våren 2012.

IRIS

Sparebankstiftelsen DnB har gjennom sin aktivitet Dextra Musica bevilget kr 280 000 til Symfoniorkesteret pr år for perioden 2014 til og med 2016. I tillegg bidrar Dextra Musica med profesjonelle musikere i øvelser og konserter. Prosjektet skal bidra til å styrke Vestregionens rekrutteringsarbeid og til å bidra til faglig utvikling og motivasjon ved å få nærkontakt med kjente profesjonelle musikere. Prosjektet innebærer samarbeid med El Sistema Norge og orkestre i Grenland.

IRIS forsterker arbeidet som allerede utføres i Vestregionen, og viderefører aktiviteter fra tidligere prosjekter Juniorsymfonikerne og El Sistema som Vestregionens Ungdomssymfonikere har initierte og gjennomført.

Tilgjengelige ressurser

Medlemmene betaler ingen egenandel i orkesteret, da alle er elever i kulturskole, skoleorkester, skolekorps og/eller videregående skole.

Tildelt andel av Vestregionens medlemskontingent går til lønn til dirigent, gruppeinstruktører, daglig leder (16 % stilling), transport av slagverkinstrumenter til konserter, husleie, øvingslokaler og konserter.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andel kontingent	255 000	330 000	380 000	470 000	550 000	700 000

Venneforeningen bidrar til det sosiale miljøet i orkesteret, praktisk drift og lunsj ved samlingene samt tilskudd til ekstra aktiviteter som orkesterturné og andre aktiviteter som ikke omfattes av den faste driften. Venneforeningen betaler medlemskontingent til De unges orkesterforbund, og mottar økonomisk bidrag årlig fra Frifond via De Unges Orkesterforbund.

Resultater

Vestregionens Ungdomssymfonikere oppfyller formålet om å gi et regionalt tilbud til talentfulle elever som ønsker å utvikle seg videre og som ikke velger nasjonale talenttilbud. Orkesteret har også medlemmer som ikke kommer til å satse på musikk som levevei. Orkesteret har bidratt til å utvikle god disiplin og samarbeid, og et solid grunnlag for videre hobby i livet. I tillegg fungerer Vestregionens Ungdomssymfonikere som springbrett for elever som senere kommer inn på

nasjonale talenttilbud. Nærmere 30 av Vestregionens Ungdomssymfonikeres medlemmer har deltatt i andre talentprogram², blitt elever på musikklinje ved videregående skoler³, gått videre til gardemusikken⁴, valgt musikalsk folkehøgskole⁵ og blitt tatt opp som studenter ved musikkhøgskole⁶.

Flere av elever som har forlatt Vestregionens Ungdomssymfonikere forteller at de har fått gode ferdigheter som de tar med seg videre i livet:

«Jeg vil takke for mange fine år, jeg har lært utrolig mye og fått orkesterkunnskap jeg vil få stor bruk for seinere.»

Sitat elev som sluttet i høst for å satse nasjonalt

Utfordringer

Det er prøvd ut forskjellige former for organisering av rekruttering. I noen perioder har det vært prøvespill for interesserte elever, hvor målet først og fremst for å finne ut av hvilket nivå den enkelte befinner seg på. I andre perioder er det anbefaling fra lærer som har vært kriterium for opptak. Rekrutteringen til Vestregionens Ungdomssymfonikere er håndarbeid, med gjentagende oppsøkende virksomhet i kulturskolens lærermøter. Tillit skal bygges og lærerne skal føle seg trygge på at deres elever får en opplevelse som balanserer mestring og utfordring. Flere lærere mente at nivået i Vestregionens Ungdomssymfonikere lå for høyt for deres elever. Dette innspillet er møtt med at orkesteret har tilpasset det faglige nivået til flere nivåer av elever.

Kulturskolene i regionen har varierende elevdekning og undervisningstilbud. Det har vært generasjonsskifter som har rokket ved stabiliteten til orkesteret. Antall elevplasser og rekruttering til kulturskolene virker inn på rekrutteringen til Vestregionens Ungdomssymfonikere. Kulturskoler med lange ventelister/få elevplasser tar ikke opp nybegynnere hvert år. Det påvirker rekrutteringsgrunnlaget til orkesteret ved at det blir relativt store variasjoner i elevtall fra en periode til neste. Få elevplasser gir lange ventelister og når et elevkull slutter må man bygge opp ett nytt elevkull helt fra nybegynnernivå. Det betyr også at det kan være vanskelig eller umulig å rekruttere på enkelte instrumenter, da disse ikke finnes i kulturskolene; obo, fagott, bratsj og kontrabass. En løsning på problemene med elevtall og rekruttering kan være at Vestregionen bidrar til kulturskoleutvikling i regionen. Vi kan vurdere samarbeid mellom kulturskoler i opplæringen på spesielle instrumenter.

Elevtall og vilkår for rekruttering kan tilsa at det er behov for å vurdere måltall for Vestregionens Ungdomssymfonikere. Måltall for Vestregionens Ungdomssymfonikere kan i sin tur brukes som grunnlag/innspill til måltall i kulturskolene. Det bør vurderes hvilke ambisjoner man skal ha for antall orkestermusikere. Befolkningstall er stort nok, og Vestregionen bør vurdere hvordan man kan bidra til å stimulere til økt elevtall i kulturskolene.

---

² Talenttilbud grunnskolealder: 3 fiolin, 2 trompet, 1 trombone, 1 piano/trombone, 2 slagverk

³ Videregående musikklinje: 2 fiolin, 1 bratsj, 1 obo, 1 klarinett, 1 trompet, 1 trombone, 1 tuba, 1 slagverk,

⁴ Gardemusikken: 1 fløyte, 1 obo, 1 slagverk

⁵ Musikalsk folkehøgskole: 1 horn

⁶ Høyere studier: 1 fiolin, 1 klarinett, 1 fagott, 1 piano/trombone, 1 tuba, 1 slagverk

---

Sesongen 2008-2009

Øvelse 5 helger i tillegg til konserter.

Konsert

- 11.01.   Konsert Asker kulturhus
21.03.   Fossekleiva Berger, Svelvik
22.03.   Konsert Folkets Hus Krokstadelva, Nedre Eiker

Program

Suzuki/arr. Øyvind Westby - Suzukigjengen med unge strykere 6-12 år som solister
Franz von Suppé - Ouverture fra Lette kavaleri
Jean Sibelius - Stjernesangen fra Finlandia med unge strykere 6-12 år som solister
Jean Sibelius - Finlandia
Johan Svendsen - Norsk Rapsodi nr 2
Franz Joseph Haydn - Klaverkonsert nr. 11 i D-dur, 1. sats Vivace

Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister på konserten.

Sesongen 2009-2010

Øvelse 5 helger i tillegg til konserter.

Konserter

- 07.03.   St. Hallvard videregående skole, Lier
10.04.   Byscenen Hønefoss
11.04.   Modum kulturhus
21.04.   Asker kulturhus, solist Junior-/Seniordeltager i Menuhin Competition
09.05.   Union scene Drammen, samarbeidskonsert med Drammens Byorkester

Program

E. Grieg - 4 symfoniske danser
G. Bizet - Carmen-suite nr 1
P. Tsjajkovskij - Suite fra Svanesjøen
A. Borodin - Polovetsiske danser

Sesongen 2010-2011

Øvelse 5 helger i tillegg til konserter.

Konserter

- 13.10.   Pressevisning Kunst rett vest
14.10.   Åpning Kunst rett vest
09.01.   Konsert Byscenen Hønefoss
25.-27.03   Turné med konserter Bergen
06.04.   Forestilling med Rud vg. skole
05.05.   Vestregionen generalforsamling
12.05.   Vestregionen konferanse

Program

Eivind Groven - Hjalmarljod
Antonio Vivaldi - Konsert i D-dur for gitar, Anna Ryvænge gitar
Rimsky-Korsakov - Capricio espagnol
Antonio Vivaldi - Konsert i D-dur for fløyte, Julie Helgeland Davidsen fløyte
Medley/ Storløyken - The lighter side of Maurice Murphy, Malene F. Flataker trompet

Franz von Suppé - Ouverture til Dikter og bonde
Charpentier - Te Deum
Kåre Opdal - Jeg kan spille fiolin
S. M. Nelson - Cowboysangen
Suzuki/arr. Øivind Westby - Suzukigjengen
Trad. - Zorro

Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister på konserten.

Sesongen 2011-2012

Øvelse 5 helger i tillegg til konserter.

Konserter

- 21.08. Elvefestivalen i Drammen
25.03. Union Scene, Drammen
Samarbeid med Drammen kulturskole, Lier Kulturskole, Sande Kulturskole, Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister på konserten.
25.03. Holmen kirke, Asker
Samarbeid med organist Marilyn Brattskar, Orgelmania konsertserie.
19.04. Sekkefabrikken kulturhus, Røyken
Samarbeid med Røyken kommune og Røyken kulturskole.
21.04. Asker kulturhus
Samarbeid med Bærum Musikk- og kulturskole, Asker Kulturskole, Øvre Eiker Musikk- og kulturskole, Nedre Eiker Kulturskole, Hole Kulturskole.
Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister på konserten.
26.-27.05 Valdreshallen
Samarbeid med Valdres Sommersymfoni, Barratt Due musikk institutt, Eiker Strykeorkester og Oslofilharmonien
J. Svendsen – Festpolonese, N. Rimsky-Korsakov - Capriccio Espagnol

Program

E. Grieg - 3 orkesterstykker frs Sigurd Jorsalfar
A. Borodin - Ouverture til Fyrst Igor
Hamilton Green/arr. Kjell Seim - Valse Brilliante, solist Geir Strande Syrrist, xylofon
Orgelsolo—Marilyn Brattskar organist
M. Moussorgskij - Ein natt på Bloksberg
N. Rimskij Korsakov - Capriccio Espagnol
Svendsen – Festpolonese
Guilmant - Première Symphonie 3. sats
Blues, Hjulene på busse og Felegjengen fra Suzuki-gjengen

Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister på konserten.

Sesongen 2012-2013

Øvelse 7 helger i tillegg til konserter.

Konserter

Søndag 11.11. Konsert med Alexander Rybak og 75 elever Juniorsymfonikere

Program

Verdi – Nabucco
Rybak – Bergrosa vals
Rybak – Bigamisten
Rybak – Europe Skies

Rybak – Fairytale
Rybak – Funny little world
Rybak – Førsta kyss
Rybak – Resan til dig
Rybak – Roll with the wind
Rybak – Villa Borghese
Rybak/Coldplay – Viva la vida

Sesongen 2013-2014

Øvelse 8 helger i tillegg til konserter.

Konserter

06.04. Jar kirke med Jar strykeorkester

Program

Dvorak – Symfoni nr. 8
Grieg – Norske danser
Warlock – Capriol Suite

Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister/i orkester på konserten.

Sesongen 2014-2015

Øvelse 7 helger i tillegg til konserter.

Konserter

22.03. *Konsertsted ikke bestemt*

Program

Sibelius – Finlandia
Tveitt – Folketonar frao Hardanger
Verdi – Skjebnens makt
Charpentier – Te Deum
Sibelius – Stjernesangen
Warlock – Capriol Suite

Juniorsymfonikere 6-12 år deltar som solister/i orkester på konserten.